

PARA POLİTİKASININ İŞLEYİŞ MEKANİZMASI

Merkez Bankası Analitik Bilançosu (Toplaştırılmış ve Netleştirilmiş Bilanço)

Parasal Sektör Analitik Bilançosu [Merkez Bankası, Mevduat Bankaları, Katılım Bankaları, Kalkınma ve Yatırım Bankaları]

Aktif/Kaynak

Pasif/Yükümlülük

I) Dış Varlıklar

II) İç Varlıklar

a) Hazine Borçları

- Menkul Kıymetler
- Diğer

b) Bankacılık Sektörüne Açılan Krediler

c) TMSF'ye Kullanılan Krediler

III) Değerleme Hesabı

I) Toplam Döviz Yükümlülükleri

a) Dış Yükümlülükler

b) İç Yükümlülükler

II) Merkez Bankası Parası

i) Rezerv Para

a) Emisyon

b) Bankalar Mevduatı

- Zorunlu Karşılıklar
- Serbest Mevduatlar

c) Fon Hesapları

d) Banka Dışı Kesimin Mevduatı

ii) Diğer Merkez Bankası Parası

a) Açık Piyasa İşlemleri

b) Kamu Mevduatı

I) Rezerv Para [RP]

a) Emisyon

b) Bankalar Mevduatı

- Zorunlu Karşılıklar
- Serbest Mevduatlar

c) Fon Hesapları

d) Banka Dışı Kesimin Mevduatı

II) Parasal Taban (I+e) [H]

e) Açık Piyasa İşlemleri

III) Merkez Bankası Parası (II+f) [MBP]

f) Kamu Mevduatı

I) NDV

II) Yurtiçi Krediler

III) Diğer Kalemler

M1

Dolaşımdaki para

Vadesiz mevduat (TL, YP)

- Mevduat bankaları
- Katılım bankaları

M2 (M1+)

Vadeli mevduat (TL, YP)

- Mevduat bankaları
- Katılım bankaları

M3 (M2+)

Repodan sağlanan fonlar

- Mevduat bankaları
- Kalkınma ve yatırım bankaları
- TCMB

Para piyasası fonları

İhraç edilen menkul kıymetler

- Mevduat bankaları
- Kalkınma ve yatırım bankaları

PARA ARZLARI

PARASAL BÜYÜKLÜKLER

$$\text{PARASAL TABAN} \times \text{PARA ÇOĞALTANI} = \text{PARA ARZI}$$

$$\Delta H \times k = \Delta M$$

Merkez Bankası, bilançosunu genişleterek veya küçülterek parasal tabanı (H) değiştirir. Parasal tabandaki değişme de, para çoğaltanı kadar, para arzını değiştirir.